



מ"ת 28487/06/20 - עמית אלמוג נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 28487-06-20 אלמוג (עציר) נ' ישראל

לפני	כבוד השופט ציון קאפח
מבקש	עמית אלמוג
נגד	ע"י ב"כ עוה"ד אורית חיון ודין כוכבי
משיבה	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עו"ד שירי פרל

החלטה

נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו העבירות הבאות: רצח בנסיבות מחמירות עבירה לפי סעיף 301א'(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ועבירה של פציעה בנסיבות מחמירות עבירה לפי סעיף 334 יחד עם סעיף 335 לחוק.

בד בבד, התבקשה הארכת מעצרו עד תום הליכים.

ביום 15.06.2020 הורתה חברתי כבוד השופטת בן ארי לפסיכיאטר המחוזי להגיש חוות דעת בדבר כשירותו של המבקש לעמוד לדין, וכן לאחריותו לביצוע המעשים.

אתמול, הוגשו לי על ידי בא כוח המבקש בקשות דחופות, שהרלוונטיות שבהן להחלטה זו הינן הסרת האיזוק מהמבקש במהלך ההסתכלות בבית החולים אברבנאל, וכן לאפשר למבקש לבצע שיחות טלפון מתוך בית החולים, זכות הנתונה לעצורים במעמדו.

אשר לשיחות הטלפון - ייאמר מיד כי יש לדחות את הבקשה. נחה דעתי מההסבר שניתן מאת בא כוח המדינה, כי שעה שעצורים מתקשרים מבין כתלי בית המעצר, שיחותיהם מוקלטות וכך ניתן לנטר את השיחות. לדבריה, לא ניתן לעקוב אחר תוכן של שיחות המבוצעות מבין כתלי בית החולים, ומשכך נדרש הסכמת ראש צוות החקירה לכל שיחה ושיחה.

בבואי להידרש לבקשה להסרת האיזוק, אני שם לנגד עיני את אלה: עובדות כתב האישום, מכתבה של ד"ר שילד אשר



הגיע לאחר הדיון, המתווה הנורמטיבי והשיקולים הצריכים לשמש להחלטה זו.

עובדות כתב האישום בתמצית:

המבקש גמר אומר להמית את חברתו. לאחר שאחותו יצאה מהדירה הוא נשכב סמוך לחברתו והמית אותה בחניקה.

סמוך לאחר מכן, נטל סכין והמתין לשובה של אמו לדירה בכוונה לגרום למותה בדקירות סכין.

משהגיעה האם לדירה הוא שאל אותה האם היא רוצה לראות את חברתו ישנה. האם הלכה לעבר החדר, המבקש הלך אחריה ובשלב זה לפת אותה בצווארה ומשהאם נפלה ארצה הוא דקר אותה בפניה ובפלג גופה העליון. האם נאבקה בבנה והתחננה על חייה. המבקש שעה לתחנוניה וחדל ממעשיו. האם נפצעה בפלג גופה העליון ובפניה.

בסמוך לאחר מכן, צילם המבקש באמצעות מכשיר הטלפון את גופת המנוחה ואת עצמו כשהוא שר ומפזר שטרות כסף על גופתה. את התמונות והסרטון שלח לחברו באמצעות ה-"וואטספ".

המסגרת הנורמטיבית

אשר לסמכות המשטרה לכבול עצור במקום ציבורי, ראה סעיף 9א' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "**חוק המעצרים**").

"עצור לא יהיה כבול במקום ציבורי אלא לפי הוראות אלה:

(1) שוטר סבר כי קיים חשש סביר שהעצור עלול לעשות אחד מאלה:

(א) להימלט או לסייע לאחר להימלט;

(ב) לגרום נזק לגוף או לרכוש;

.....

(2) העצור חשוד או שהוגש נגדו כתב אישום, בעבירה לפי הוראות סעיף 23(א)(5), אלא אם כן סבר שוטר שבנסיבות הענין לא קיים חשש כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) של פסקה (1);

(3) המפקח הכללי של המשטרה יקבע סוגי עצורים שכבילתם טעונה אישור של קצין משטרה אף אם התקיימו לגביהם הנסיבות האמורות בפסקאות משנה (1) ו-(2); קביעה לפי פסקה זו יכול שתיעשה בפקודות משטרת ישראל כהגדרתן בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, ויכול שתיעשה בנהלים בידי המפקח הכללי או בידי קצין משטרה שהוא הסמיכו לכך;

(4)

(5) לענין סעיף זה, "מקום ציבורי" - מקום שלציבור או לחלק ממנו גישה אליו."

בהקשר זה יודגש, כי קיים הסדר חקיקה גם בסעיף 11א' לפקודת בתי הסוהר.



בהמשך לסעיף 9א' לחוק המעצרים, קבע מחוקק המשנה הוראות לעניין האופן בו יינקטו אמצעי הריסון על ידי השוטרים או הסוהר, לעניין זה ראה תקנה 18 לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), התשנ"ז-1997 (להלן: "תקנות המעצרים")

"(א) בסעיף זה -

"שימוש בכוח" - לרבות שימוש באמצעי דמיון וכבילת העצור, בדרך שנקבעה

בפקודות;

"אמצעים נוספים" - לרבות רישום אזהרה בתיק של העצור או נקיטת אמצעי

משמעת כאמור בתקנה 19.

(ב) היה לשוטרים או לסוהר במקום מעצר יסוד סביר לחשש שעצור עומד להימלט או כי הוא עומד לגרום נזק לגוף או לרכוש או לפגוע בדרך אחרת בסדרי מקום המעצר, רשאי הוא להשתמש בכוח סביר כנגד העצור כדי למנוע את הבריחה או גרימת הנזק או הפגיעה כאמור, ובלבד שהתקיימו גם כל אלה:

(1) לא ניתן להשיג את המטרה שלא על ידי שימוש בכוח;

(2) השימוש בכוח היה רק במידה הסבירה הנחוצה להשגת המטרה האמורה ולא יימשך לאחר שהושגה;

(3) אין בשימוש בכוח כדי לסכן חיי אדם.

אין באמור בתקנת משנה זו כדי לגרוע מסמכותו של שוטר או סוהר על פי כל דין.

(ג) בטרם ייעשה שימוש בכוח כלפי עצור על פי תקנה זו, יזהירו השוטרים או הסוהר כי הוא עומד לעשות שימוש בכוח, אלא אם כן מתן האזהרה יסכל את השגת המטרה שלשמה נעשה השימוש בכוח.

(ד) השתמש שוטר או סוהר בכוח כאמור בתקנה זו, ימסור על כך דין וחשבון בכתב למפקד מקום המעצר, ויפרט את העילה לשימוש בכוח ותוצאות השימוש בכוח.

(ה) היה צורך לנקוט אמצעים נוספים לתכלית כאמור בתקנת משנה (ב) או בכל מקרה של כבילת עצור, יובא העצור מיד בפני מפקד מקום המעצר כדי שיחליט בדבר השימוש באמצעים נוספים או בדבר כבילתו; לא יתן מפקד מקום המעצר החלטה כאמור, אלא לאחר שנתן הזדמנות לעצור להשמיע טענותיו בענין זה; החלטה כאמור תהיה מנומקת ובכתב.

האחריות על העצור מוטלת אפוא על המשטרה ושב"ס ולא על בית החולים.

העברת עצור לבית חולים פסיכיאטרי לשם בדיקת מצבו הנפשי תעשה עת שהתעורר חשד כי העצור לוקה בנפשו. הואיל ובענין זה הוגש כנגד המבקש כתב אישום, הבאתו לבית החולים לצורך הסתכלות נעשית על פי סעיף 15(ג) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991, זאת לשם בחינת מצבו הנפשי בעת העמדתו לדין ובעת ביצוע העבירה.



להלן שיקולים נוספים, לבד משיקול המסוכנות, הצריכים להחלטה זו.

א. **זכות עצורים לכבוד ושלמות הגוף** - כבילתו של אדם, כל אדם, מעוררת תחושות קשות אצלו, כגון השפלה, בושה וחוסר אונים. על כן, כבילת אדם לשעות רבות ומתמשכות ואף לימים ארוכים, עלולה לעלות כדי התעללות של ממש, קל וחומר כאשר מדובר בעצור בעל מצב נפשי פגיע. משום כך, אין חולק כי כבילתו של אדם מהווה פגיעה חמורה בכבודו ובאוטונומיה שלו על גופו.

ב. **הדרדרות במצבו הנפשי של העצור וסיכול מטרת ההסתכלות** - הואיל והערכת מצבו הנפשי של העצור נעשית על סמך, בין היתר, התנהגותו, בוחן המציאות, סף גירוי ומצב רוחו ועוד, ברי שהפעלת אמצעי כפיה על דרך של כבילה לשעות רבות ומתמשכות עשוי אף להביא לכדי החמרה במצבו הנפשי, ובכך לסכל את מטרת ההסתכלות.

ג. **היתרון בהפעלת אמצעי ריסון על ידי גורמים רפואיים** - להבדיל מהאופן שבו גורמי המשטרה ושב"ס מיישמים את החלטות כבילת העצור, כפי שנטען לעיל, הפעלת סמכות הכבילה על ידי גורמים רפואיים מידתיים ומבוקרים יותר, בהתאם להוראות תקנות טיפול בחולי נפש.

ד. **האם קיימים אמצעים מידתיים יותר שיש בהם בכדי לאיין את החשש הממשי להימלטות או מסוכנות מצד העצור** - למעשה, למעט עילות של הימלטות וגרימת נזק גוף, יתר עילות הכבילה המפורטות בסעיף 9א' לחוק המעצרים אינן מתאימות לנסיבות בהן העצור נמצא בבית החולים לשם הסתכלות על מצבו הנפשי. יתרה מכך, אף ניתן לסייג את עילת גרימת נזק גוף, זאת מאחר וחשש שכזה איננו זר לצוות הרפואי, אשר בידיו הכלים המקצועיים המיטביים לטיפול בסכנה הנשקפת מהמטופל.

ה. במידה ונקבע כי אמצעי הכבילה הכרחי בנסיבות העניין, האם ניתן לבצעה באופן מבוקר ופוגעני במידה הפחותה האפשרית.

מן הכלל אל הפרט

ההחלטה אשר ניתנה הבוקר בדבר דחיית הבקשה להסרת האיזוק מושתתת על מכלול הנתונים אשר באו בפניי.

1. מעובדות כתב האישום מזדקרת ובולטת מסוכנות יוצאת דופן. ניכר כי המבקש תכנן צעדיו בקפידה ופעל בקור רוח. מכאן גם קם החשש כי התפרצות אלימה תבוא לאחר שקט מדומה.

2. ביתר שאת יש לומר זאת גם לאור הסרטון אשר הוצג בפניי אודות התנהגות המבקש בחקירתו במשטרה. המבקש נהג באלימות והיה על החוקר להפעיל כוח סביר על מנת להשתלט עליו.

במכלול הנתונים עולה תמונה של אדם אלים ומסוכן. הדעת נותנת כי הוא מסוכן לזולת. במהלך הדיון הובא בפניי מידע כי המבקש מסוכן גם לעצמו. יש לזכור, כי השוטר המופקד עליו אינו חמוש ואין בידו כל אמצעי להשתלט על העצור



בעת הצורך.

נתון נוסף הקיים בפניי הינו פרק הזמן בו יהיה המבקש אזוק בעת שהייתו בבית החולים, עוד 10 ימים לערך.

3. עיינתי במכתבה של ד"ר שילד. המכתב מצביע על קושי בביצוע ההסתכלות בתנאים הללו, **אולם נעדרת ממנו הקביעה כי לא ניתן כלל לבצע ההסתכלות בתנאים הנוכחיים.**

4. בבחינת למעלה מן הדרוש - התבוננתי היום במשפחת המנוחה. אני סבור כי אין להוסיף מכאוב וחרדות על המצב הקשה בו הם נתונים ממילא. לגבי דידם, המבקש מצוי בבית חולים ויש חשש של ממש כי המבקש יוכל להימלט ואף אפשר שינסה לפגוע בהם. הם זכאים לדעת כי המבקש מצוי תחת שמירה קפדנית ולצורך זה אף נועד האיזוק בכל שעות היממה שעה שהמבקש מצוי בבית החולים.

5. נחה דעתי כי השוטרים השומרים על המבקש אינם קשורים כלל ליחידה החוקרת, כפי שנטען על ידי בא כוח המבקש. אני גם סמוך ובטוח כי הפסיכיאטר המחוזי יבצע ההסתכלות, לרבות השיחות עם המבקש, בתנאים אשר יבטיחו את החיסיון הרפואי.

העתק ההחלטה יישלח לצדדים ולפסיכיאטר המחוזי .

ניתנה היום, כ"ו סיוון תש"פ, 18 יוני 2020, בהעדר הצדדים.